

Az Efezusi levél mondanivalója

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Efezus 1-6

„Mert kegyelemből nyertetek üdvösséget, hit által, és ez nem töletek van, Isten ajándéka ez, nem cselekedetekből, hogy senki se dicsekedjék. Mert az ő alkotása vagyunk Krisztus Jézusban jó cselekedetekre teremtve, amelyeket előre elkészített az Isten, hogy azokban járjunk” (Ef 2:8-10, ÚRK).

A Londonba látogatók bezárlhatnak a London Eye óriáskerékbe, ahonnan több mint 130 méter magasságból mindent be lehet látni a Temze fölött: a Big Bent, a parlamentet, illetve a történelmi palotákat és a katedrálist. Nicholas Thomas „Tom” Wright, újszövetséges teológus szerint „az Efezusi levél Pál többi leveléhez hasonlítva olyan, mint a London Eye. Nem a leghosszabb, nem is a legteljesebb írása, viszont lenyűgöző képet ad a teljes tájképről. Az óriáskerék forgása közben madártávlatból láthatóak a város részletei” (*Paul for Everyone: The Prison Letters*. London, 2004, S.P.C.K., 3. o.).

Az Efezusi levélben az apostol nem helyi jelentőségű kérdésekre összpontosít. Írásának olyan a hangvétele, mintha megszólítana minden hívőt, az összes keresztény gyülekezetet. A levél időtlen jellegével „lélegzetelállító” betekintést enged a saját világunkba és gondolatainkba. Tartsuk észben a következő kérdést, miközben áttekintjük az egyes fejezeteket: Milyen fontos igazságot tartalmaz az Efezusi levél, aminek ma is tovább kell formálnia a hívői életünket?

KRISZTUSBAN MEGÁLDOTT BENNÜNKET ISTEN

Valaki az Újszövetség Alpokjának nevezte az Efezusi levelet, aminek az 1. fejezetében hegyi vezetőnk, Pál meredek emelkedőre visz. Gyorsan kifulladásunk, de a csúcson gyönyörködhetünk a kilátásban.

Gondolkozzunk el az Efezusi levél 1. fejezetéről! Mi az, ami kifejezetten inspirál benne? Milyen csúcsokat veszünk észre?

Ef 1:3-14 szakasza olyan, mint egy térkép a hegy tetején, ami bemutatja, hogy mely csúcsokat láthatjuk a horizonton. Pál feltárja, milyen áldott helyzetben vagyunk a megváltás tervének tágas vidékén. A táj átfogja az üdvösség teljes történetét, a múlt végtelenségétől kezdve Istennek a Krisztus tetteiben megmutatkozó kegyelmén át az örök jövőig. A megváltás Isten kezdeményezéseit tükrözi még „a világ teremtése” előtről (Ef 1:4, ÚRK), amelyek most teljeseznek ki az életünkben (lásd Ef 1:7-8, 13-14). A teremtés előtti stratégiai döntések az idők végén teljeseznek majd ki (Ef 1:9-10). Utána Isten „mindeneket” egybegyűjt vagy egyesít Krisztusban, mindent, ami „a mennyben” és „a földön” van, Istennek „az idők teljességének rendjére” vonatkozó terve pedig valóra fog válni (Ef 1:10, ÚRK). Akkor majd maradéktalanul tapasztaljuk az Úr titkos tervét (Ef 1:9). A jelenben biztosak lehetünk abban, hogy a Krisztus-központú üdvösség, amelyben állunk, fontos része Isten messze ható tervének, ami „mindeneket” meg fog váltani.

Hálaadásra készítet, ha felérünk a hegytetőre. Ef 1:15-19 részében az apostol hálát ad az Istennek, amikor azért imádkozik, hogy a hívők tapasztalják az üdvösséget, amit a számukra eltervezett. Újból meredek emelkedőn találjuk magunkat, amikor tovább mutat a feltámadt, mennybe ment és felmagasztalt Krisztusra, aki uralkodik minden elképzelhető hatalom fölött (Ef 1:20-23).

Isten kegyelméből, ami Krisztus Jézusban mutatkozott meg a hegy tetején élhetjük ma az életünket!

Ef 1:4 szerint Krisztus „kiválasztott minket őbenne a világ teremtése előtt, hogy szentek és feddhetetlenek legyünk őelőtte” (ÚRK). Gondoljunk végig, hogy ez mit jelent! Már a világ létezése előtt kiválasztott bennünket! Minek a reményét kínálja ez azzal kapcsolatban, hogy Isten meg akar minket menteni?

A KÖZÖSSÉGÉRT VÁLTOTT MEG MINKET

Válaszoljunk a következő kérdésre, miközben az Efezusi levél 2. fejezetét olvassuk! Mit tett Isten értünk a Fia, Jézus Krisztus által?

„De... Isten” (ÚRK). Talán ez a két szó a legreményteljesebb az emberiség számára. Ef 2:1-10 szakaszában Pál leírja hallgatósága nyomasztó múltbeli élet-helyzetét. Ki voltak téve az egész emberiséget sújtó csapásoknak, hajlottak az Isten elleni lázadásra, az életüket a bűn és Sátán uralta (Ef 2:1-3). „De az irgalomban gazdag Isten...” (ÚRK). Mit tett az Úr értünk és értünk? 1) Krisztussal együtt életre keltett bennünket – Jézus feltámadása a miénk is. 2) Magához emelt minket Krisztussal – Jézus mennybemenetelében is részünk lehet. 3) A mennyben Krisztus mellé ültetett – Jézus koronázásában is részesülünk (Ef 2:4-7). Nem csupán szemlélői vagyunk Krisztus világegyetemet megrengető tetteinek! Isten ezeket a lenyűgöző dolgokat nem a mi érdemeink miatt, hanem az Ő kegyelméből tette (Ef 2:8-9). Azt akarja, hogy a hívők Jézussal tartanak össze és jó dolgokat cselekedjenek (Ef 2:10). Ef 2:1-10 szakasza arra tanít, hogy Jézussal összhangban éljünk, Ef 2:11-22 része pedig arra, hogy az egyházához tartozó többi emberrel is összhangban éljünk. Krisztus halálának függőleges síkon is van következménye, mert az alapozza meg a hívőknek az Istennel való kapcsolatát (Ef 2:1-10), vízszintes értelemben pedig megszilárdítja a másokkal való kapcsolatunkat (Ef 2:11-22). Keresztje által Jézus lerombol mindent, ami elválasztja a pogány hívőket a zsidóktól, így a törvény helytelen alkalmazását is, amivel tovább szélesítenék a két fél közti szakadékot (Ef 2:11-18). Jézus egy elképesztő épületet is épít – egy csodálatos új templomot a hívőkből. A templom szent helyeinek istentiszteleteiből egykor kirekesztett pogányok most egyesülhetnek a zsidó hívőkkel. Mi is részei lehetünk Isten egyházának, az Úr szent templomának (Ef 2:19-22). Isten kegyelméből előjogunk, hogy összhangban élhetünk Jézussal és a hittestvéreinkkel. Ef 2:8-10 szakasza sokak megtérésében szerepet játszott. Luther Márton kegyelmet talált ezekben a versekben, ami megnyerte a szívét és elvezette a reformáció néhány központi meggyőződéséhez: az üdvösség egyedül hit által, egyedül kegyelem által, egyedül Krisztus által van és egyedül Isten dicsőségét szolgálja. Wesley János 1738-ben, tizennyolc nappal a londoni Aldersgate utcában történt megtérése után az Oxford Egyetemen prédikált, és „egy új mozgalom szívből szóló kiáltványát jelentette ki”. Mi volt az alapszövege? Ef 2:8 verse. (Lásd A. Skevington Wood: *Strangely Warmed: The Wesleys and the Evangelical Awakening*. *Christian History* [magazin], 5. köt. 1. sz. 1984!)

MI VAGYUNK AZ ÉLŐ ISTEN EGYHÁZA

Miért egyszerre fontos és izgalmas, hogy részei lehetünk Isten egyházának (Efezus 3. fejezete)?

Bátorító azt hallani, hogy gyülekezeti tagok jót mondanak az egyházzól. Ám még közöttünk a leglelkesebbek sem érik utol Pálnak az egyházzól szóló túláradó bizonyágtételét a levél 3. fejezetében. Az efezusi hívókért mondott imádságáról beszámolva kezdi (Ef 3:1; vö. 1:15-23), majd hamar rátér arra, hogy Isten hozta létre az egyházat (Ef 3:2-13), végül befejezi imádságát (Ef 3:14-21). Menet közben fontos dolgokat értünk meg az Úr „tervéről”, avagy „titkáról”:

- Isten az örökkévalóságban gondolta ki az egyház „titkát”, „tervét” (Ef 3:3-5, 9, 11).
- Jézus élete és halála által valósult meg a régóta elrejtett terv (Ef 3:11; vö. 2:11-22).
- Az apostol kijelentés által ismerte meg az egyház „titkát” és azt a lenyűgöző tény, hogy a pogányok annak teljes jogú tagjai (Ef 3:3-6).
- Pál kiveszi a részét a jó hír hirdetéséből a pogányok között, ami „Krisztus kikutathatatlan” gazdagságáról szól (Ef 3:8-9, ÚRK).
- Miután Krisztus sokakat megnyert magának, a zsidókból és pogányokból álló egyház megismerteti „Isten sokféle bölcsességét” „a menyeyei fejedelemségekkel és hatalmasságokkal” (Ef 3:10) és beharangozza közelgő vesztüket (vö. Ef 6:10-20). A végrehajtás szakaszában van a terv, ami szerint Isten mindent egyesíteni fog Krisztusban (Ef 1:10), a gonoszság ideje pedig rövid.

Hívókért való imádságra indítja Pált ez az értelmezés az egyházzól. Miért ne képzelnénk el, amint értünk mondja szívből Ef 3:14-21 szakaszának imáját? Miért ne képzelnénk el, hogy azt kéri, töltekezzünk be Isten teljességéig (Ef 3:19) és legyünk részesei annak, ahogyan az egységes egyház csodálatos titka kibontakozik?

Milyen falak vannak a gyülekezetünkben a hívők között, amelyeknek Pál írása fényében nem kellene ott lenniük? Hogyan segíthetünk eltávolítani azokat?

A HIT EGYSÉGE

Az Efezusi levél 4. fejezetében Pál azt kéri a hívóktól, hogy egyes dolgokkal hagyjanak fel, másokat pedig mindenképpen tegyenek meg. Miket nevez meg?

A 4. fejezet azzal a felhívással kezdődik és végződik, hogy a gyülekezeti tagok gondoskodjanak egymásról (Ef 4:1-3, 32), közben pedig Pál erőteljesen érvel az egyház egységének támogatása mellett. Kezdeként hét „egy”-et sorol fel: egy a test, egy a Lélek, egy a reménység, egy az Úr (Jézus Krisztus), egy a hit, egy a keresztség, egy az Isten és az Atya (Ef 4:4-6). Ezek a lelki valóságok összekötnek minket, igazából egyek vagyunk. Bár az egység teológiai értelemben biztos, mégis keményen meg kell dolgoznunk érte. Tehát mindig igyekeznünk kell *„megtartani a Lélek egységét a békesség kötelékében”* (Ef 4:3, ÚRK). Ezt úgy is megtehetjük, hogy tevékeny „részeiv” válunk Krisztus testének (Ef 4:7-16). Minden tag adománnyal bíró része a testnek, és hozzá kell járulnia az egész jólétéhez (Ef 4:7, 16). Az apostolok, próféták, evangélisták, lelkészek és tanítók szolgálata által mindenkinek gyarapodnia kell (Ef 4:11-12), egységesítő, összetartó szerepük van, mint az ínaknak, inszalagoknak, hogy együtt nőjünk fel Krisztusban, aki a test Feje (Ef 4:13, 15).

Pál ugyanakkor azt is elmondta, hogy *„többé ne legyünk kiskorúak, akiket ide-oda dobál és hajt bármiféle tanítás szele az emberek megtévesztése és a tévelygés ravaszága és családsága által”* (Ef 4:14, ÚRK). Szavai egyértelműen arra utalnak, hogy a korai egyházban belső küzdelmekhez vezetett bizonyos emberek megtévesztő tevékenysége. Az apostol tovább halad a végső kérése felé: *„legyetek egymáshoz jóságosak, irgalmasok, és bocsátsatok meg egymásnak”* (Ef 4:32). Kéri a hívóket, tartózkodjanak korábbi keményszívűségüktől (Ef 4:17-24), illetve a haragtól és a durva beszédétől, és inkább úgy beszéljenek, hogy az egymás építésére szolgáljon, gyakorolják a kegyelmet (Ef 4:25-31). Könnyű az egységről szóló fejezetet olvasni akkor, amikor békesség van. Sokkal nehezebb – és fontosabb – akkor foglalkozni vele, amikor konfliktusba kerültünk! Gondolunk vajon arra, hogy ma is tapasztalunk kell Krisztus testének egységét, amiért Ő az életét adta?

Hogyan járulhatunk hozzá a helyi gyülekezetünk és világszéles egyházunk egységéhez? Miért igen fontos, hogy minden tőlünk telhetőt megtegyünk ezért?

KEGYELMET KAPUNK ÉS ADUNK

Az Efezusi levél 5. fejezetét olvasva gondoljunk arra, hogyan kér Pál az evangélium megélésére az emberi kapcsolatainkban! Melyik tanácsa jelent kifejezetten sokat nekünk?

Ha az Efezusi levél 5. fejezetét az elejétől kezdjük olvasni, szem elől téveszthetjük egy fontos téma hatásának egészét. Kezdjük inkább Ef 4:32 versével, ahol Pál azt mondja az efezusiaknak, hogy *„legyetek egymáshoz jóságosak, irgalmasok, és bocsátsatok meg egymásnak, ahogyan Isten is megbocsátott nektek Krisztusban”* (ÚRK). Isten arra szólít minket, hogy hívókként ugyanolyan megbocsátással és kegyelemmel viseltessünk mások iránt, ahogyan az Úr viszonyul hozzánk. Isten példáját kell követnünk (vö. Mt 5:43-48)!

Pál a megszokott pogány megközelítéssel állítja szembe az Isten szeretetét követő életmódot. Sokan csupán nemi vágyaik kielégítésére használják a másikat, aztán dicsekszenek is vele (Ef 5:3-4) ahelyett, hogy Isten családjának tagjaiként értékelnék a testvéreiket. Pál figyelmeztet, hogy nincs jövője az ilyen szemléletnek az új világban, amit Isten tervez (Ef 5:5-7). A hívőknek inkább el kell fordulniuk sötét múltjuktól, úgy kell járniuk, *„mint a világosság gyermekei”* (Ef 5:8-10, ÚRK), akik az Atya szeretetét veszik például. Az apostol ismét a sötétség leleplezett cselekedeteitől óv bennünket (Ef 5:11-12), mondván, hogy inkább Krisztus világosságában kell élnünk (Ef 5:13-14). Áron is vegyük meg az alkalmat azzal, hogy hálát adunk Istennek a szeretetéért! Ne pazaroljuk el az életünket részegeskedéssel (lásd Ef 5:15-21)!

Pál kiterjeszti azt a gondolatot, hogy kövessük Isten szeretetének példáját, amikor a keresztyén férjekhez és feleségekhez fordul. Krisztusnak az egyház iránti önfeláldozó szeretete válik a keresztyén férjek mintájává (Ef 5:25-33), míg az egyház Krisztushoz való hűsége lesz a keresztyén feleségek példája (Ef 5:22-24). Ahelyett, hogy az emberi szexualitás ajándékával romlott és önző módon élnénk, a keresztyén férjek és feleségek értékeljék és becsüljék meg egymást, legyenek *„egy testté”* (Ef 5:28-33).

„Legyetek azért Isten követői, mint szeretett gyermekek” (Ef 5:1, ÚRK). Kegyelmeből Isten arra hív ma bennünket, hogy ezek szerint járjunk el emberi kapcsolatainkban.

Ef 5:2 verse kér, hogy *„járjatok szeretetben”*. Ennek fényében tehát mit ért Pál azon Ef 5:1 versében, hogy *„legyetek azért Isten követői”*?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Az Efezusi levél 6. fejezetén gondolkozva zárjuk a tanulmányt. Felismerjük, hogy egyházunk Isten békéért harcoló serege.

Levelében az apostol Krisztus testeként (Ef 1:22-23; 4:11-16), Isten templomaként (Ef 2:19-22) és Krisztus menyasszonyaként/feleségéeként (Ef 5:21-33) ábrázolja az egyházat, Ef 6:10-20 szakaszában pedig úgy mutatja be, mint az Úr hadserege, és lelkes, fegyverbe hívó beszédet mond. Olyan rész ez, ami sok jutalommal kecsegtet, de talán félre is érthető. Akkor értelmezzük félre Pál szavait, ha úgy gondoljuk, hogy fegyvert kell fognunk, vagy harciasan kell másokhoz állnunk. Az eddigiekben az apostol ugyanakkor az egységet, az építő beszédet és a jószívűséget hangsúlyozta (lásd különösen Ef 4:25-5:2). Isten jó hírét a békesség evangéliumának nevezi (Ef 6:15). Az élénk katonai hasonlat szerint az egyháznak nem a hagyományos értelemben vett módon kell háborúznia. Inkább békeharcban kell állnunk a gonosz elleni lelki háborúban! Pál a nagy küzdelem csataterére lépve arra szólít, hogy mi is álljunk be Isten hadseregébe. Ezt úgy kell tenni, hogy józan ésszel felmérjük a látható ellenséget, mivel sosem szabad alábecsülnünk az ellenünk felsorakozott erőket! Nem csupán emberi ellenfelekkel küzdünk, hanem „*a gonoszság lelkei ellen, amelyek az ég magasságában vannak*” (Ef 6:12, ÚRK), őket egy ravasz tábornok, az ördög vezeti (Ef 6:11). Ugyanakkor nem engedhetjük, hogy az ellenfeleink megfélemlítsenek bennünket! Az Úr velünk van a csataterén (Ef 6:10), a rendelkezésünkre bocsátotta a legkiválóbb fegyvereit, a páncélzatát – „*Isten teljes fegyverzetét*” (Ef 6:11, ÚRK; vö. Ézs 59:15-17). Igazlelkűséget, igazságosságot, békességet, hitet, üdvösséget és a Lelkét adja nekünk (Ef 6:13-17). Nem vallunk kudarcot, ha Isten megy előttünk és ha tetőtől talpig az Ő fegyverzetét viseljük! Garantált a győzelem!

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Nem a tetteink mentenek meg bennünket. Mégis mit ért Pál azon, hogy „*az ő alkotása vagyunk Krisztus Jézusban jó cselekedetekre teremtve, amelyeket előre elkészített az Isten, hogy azokban járjunk*” (Ef 2:10, ÚRK)? Mi tehát a jó cselekedeteink célja?
- 2) Az apostol azt írja: „*Aki kéréseink és gondolataink mértékén felül is képes mindent bőségesen megtenni az ő bennünk munkálkodó ereje szerint*” (Ef 3:20, ÚRK). Milyen erő munkálkodik bennünk? Hogyan mutakozzon ez meg az életünkben?

AMIRŐL A LEGFONTOSABB GONDOLKODNI

„Lássátok milyen nagy szeretetet adott nekünk az Atya, hogy Isten fiainak neveztetünk” (1Jn 3:1)!

„Milyen szeretet, milyen páratlan szeretet, hogy mi, idegenek és bűnösök ismét visszatérhetünk Istenhez, és a családjába fogad! Meghitt, kedves megszólítással »Atyánknak« nevezhetjük...

Nemzedékről nemzedékre az emberi szív csatornáin továbbadott minden atyai szeretet, a lelket megnyitó minden gyöngédség csupán kicsiny pataknak tűnik Isten végtelen, kimeríthetetlen szeretetének határtalan óceánjához mérve. Emberi nyelv nem adhatja vissza, toll le nem írhatja. Életünk minden napján elmélkedhetünk róla. Szorgalmasan kutathatjuk a Szentírást, hogy megértsük, minden Istentől kapott erőnkkel és képességünkkel igyekezzünk felfogni a menyeyei Atya szeretetét és könyörületét, de akkor is ott lesz mögötte a végtelenség. Évekig vizsgálhatjuk, mégsem tudjuk igazán felfogni a hosszát és szélességét, mélységét és magasságát Isten szeretetének, aki odaadta a Fiát meghalni a világért. Még az örökkévalóság sem mutathatja meg maradéktalanul. Viszont miközben tanulmányozzuk a Bibliát, elmélkedünk Krisztus életéről és a megváltási tervről, e nagyszerű kérdések mindinkább feltárnak értelmünk előtt.

Krisztus azért jött, hogy bemutassa Istent a világnak mint a szeretet Istenét, aki kegyelemmel, gyöngédséggel és irgalommal teljes.

Jól tennénk, ha mindennap egy órán át elmélkednénk Krisztus életéről, a jászoltól kezdve a Golgotáig! Pontról pontra haladjunk, és a képzeletünk minden jelenetet élénken ragadjon meg, kiváltképp földi életének utolsó részeit! Ha így gondolkodunk tanításairól, szenvedéseiről és az emberiség megváltásáért hozott áldozatáról, a hitünk megerősödik, a szeretetünk megélnéül és még mélyebben átitat az a lelkület, ami Üdvözítőnket megtartotta.

Amennyiben végezetül üdvösségre szeretnénk jutni, a kereszt tövénél mindannyiunknak meg kell tanulnunk a bűnbánat és a hit leckéjét. A kereszten függő Krisztusról elmélkedve minden nemes és jó megmozdul az emberben” (Ellen G. White: *Maranatha*. 78. o.).